

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

TELEFON STEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Joan Bratianu — umrl.

Bukarešta, 25. novembra. Včeraj zjutraj ob 6.45 je nenadoma umrl rumunski ministrski predsednik Ivan Bratianu po prav kratki bolezní potem, ko je bila izvršena druga operacija v grlu.

Nekronani vladar Romunije, ministrski predsednik Bratianu je podlegel včeraj zjutraj operaciji.

Bil je najmočnejši človek današnje Romunije in v marsičem podoben našemu Pašiću. Kot on je študiral tehniko in pričel svojo karijero v državni službi, ki jo je kmalu zapustil in stopil nato v politično življenje in postal voditelj političnega življenja. In kakor je Pašić izvedel osvobodjenje in ujedinjenje, tako je Velika Romunija zvezana z imenom Bratianu. Ali kakor ni Pašić dosegel vsega, tako tudi Bratianu ni mogel doseči še Banata in zato manjka Bratianov podpis na mirovni pogodbi, kakor manjka Pašićev na rapalski. Pašić in Bratianu, oba sta bila silna politika, oba reprezentanta stare balkanske politike, ki je bila svoje dni sicer nad vse uspešna, ki pa v novi dobi ni mogla več zmagati. Zato sta morala Bratianu in naš Nikola Pašić kljub vsem svojim nespornim zaslugam bojevati na stara leta težak notranje-političen boj, v katerem sta oba podlegla. Je bil sicer še Bratianu močan in ni še bilo moza, ki bi mogel njega vreči, ali jasno je, da v tem boju ne bi vzdržal in da mu je nenadna in usmiljena smrt prihranila najtežji trenutek svojega življenja, ko bi videl, da je podlegel. Nikoli Pašiću smrt ni bila tako usmiljena.

Kakor pa je paralela obeh državnikov v mnogem oziru slična, se vendar v eni bistveni točki silno razlikuje. Nikola Pašić je bil sin svojega naroda, Nikola Pašić je izrastel iz naroda, ki ni poznal plemstva, temveč samo borbe za svobodo. Zato ni bil Pašić velik samo po svojih uspehih v zunanji politiki, temveč pred vsem v notranji, ker je Srbiji najprej priboril notranjo svobodo in jo s tem usposobil za boj za zunanjo. V bojih za ustavo je zrasel Nikola Pašić in v najslavnejših dneh radikalne stranke je tudi glavna slava Pašića.

Bratianu pa je izrasel iz bojarških krogov, ki niso nikdar bili eno z narodom ter zato tudi niso poznali velikega boja za osvobodjenje vsega naroda. In zato vidimo, da je ostal ob smrti Bratianu notranji problem Romunije ravno tako nerešen, kakor je bil ob njegovem vstopu v politično življenje. Iz te velike razlike pa izvirajo tudi vse druge in nikakor ne malenkostne.

Nikola Pašić je bil odločen gospodar, ki ni poznal sentimentalnosti, vendar ni bil nikdar ozkosrčen. Nobena kritika ga ni razburila in osebno ni bil maščevalen, pa naj ga je kdo še tako ljuto in krivično napadel. V Pašiću je bila vedno vidna ona široka slovanska duša in zato se je čutil ne kot diktator in gospodar, temveč kot oče, ki je videl povsod samo svojo »deco«. Bil je slovanski patriarh, bil je častiljiv oče, ki je užival ugled in veljavo kot najizkušenejši in najmodrejši član rodbine. Zato pa Pašić tudi ni bil kljub vsej politični napetosti osorvažen in ko je zatisnil oči, se je vsa Jugoslavija v odkritem spoštovanju poklonila pred njegovim spominom, pa čeprav ni mogla odobravati njegove politike.

Drugače pa je bilo z Bratianom. Ni našel zveze z narodom, ker je bil vedno le fevdalni gospod. Zato je vladalo proti njemu silno ogorčenje, ki je postalo tako močno, da mu je mogel postati neva-

ren celo princ Karol, ki se je dosedaj izkazal samo še s kompromitujočimi ljubavnimi avanturami in z veliko porcijo veteranstva. Da pa je mogel kljub temu postati princ Karol nevaren možu take potence, kakor je bil Bratianu, je pač dokaz, da ni bila Bratianova politika v skladu z narodnimi zahtevami in zato je tudi odpor proti tej politiki stalno rasel.

Ni bila Bratianova Romunija na glas demokratične države in samo njena »siguranza« je poskrbela za to. Vendar pa se je tudi Bratianova Romunija polagoma konsolidirala in ko bi bil dobojevan boj med starimi nazori in novim mišljenjem, med bojarstvom in demokracijo, bi se tudi v Romuniji pojavil velik in očiten napredek. S smrtjo Bratianovo je morebiti ta proces pospešen in upajmo, da bo tako. Ali na drugi strani je tudi mogoče, da bo vržena sedaj Romunija v težke notranje boje, katerih izid je danes čisto neznan. Ni v državi močne avtoritete, ni edinstvi in zato bo smrt Bratianu-a tudi marsikaterega njegovega nasprotnika navdala s skrbjo.

BRATIANU NA MRTVAŠKEM ODRU.

Bukarešta, 25. novembra. O priliki smrti predsednika vlade Bratianu so vsi listi izšli v posebnih izdajah. Vest o smrti se je razširila z veliko hitrostjo in prihajajo velike množice ljudstva pred Bratianovo hišo. V hiši je razporejena knjiga posebnikov, v katero se vpišejo oni, ki posejijo oder. Vsi bivši pooblaščen ministri, senatorji, poslanci, prijatelji in tudi nasprotniki prihajajo, da se vpišejo v knjigo in da izkažejo pokojnemu Bratianu-u poslednjo čast.

Ob 9. in pol je bilo balzamirano Bratianovo truplo. Ker se zaradi operacije v grlu ni mogla balzamirati glava, so Kraljano obrili brado, tako da se je njegovo lice povsem izpremenilo.

Ob 11. dopoldne so odprli njegov testament, ki je zelo obširen in obsega 30 strani, a se ne nahajajo v njem nikake politične dispozicije. Vse svoje imetje je zapustil Bratianu svojemu sinu Juriju, a njegova žena ima pravico užika za vse svoje življenje. Njegov sin Jurij je univerzitetni profesor v Jas-sy-ju. Prispel je včeraj ob 2. ponoči z avtomobilom v Bukarešto, tako da je bil ob bolniški postelji svojega očeta, ko je ta umrl.

Bukarešta, 25. novembra. Proklamacija, ki jo je redigiral ministrski svet o priliki Bratianove smrti, je precej kratka. V njej je rečeno, da je bil Bratianu več ko 25 let svetovalec velikima kraljema Karolu in Ferdinandu in da se je ves posvetil napredku in veličini rumunske države. Nalo se naštevajo glavna njegova dela in se pravi, da je zapustila njegova smrt veliko praznino v duši rumunskega naroda. Iz kraja v kraj Rumunska danes joče, ker je Bratianu užival zaupanje rumunskega naroda in igral veliko ulogo v političnem življenju. Ministrski svet zato poziva rumunski narod, da se po njegovi smrti strne v solidnost za obvarovanje rumunske sanacije.

Bukarešta, 25. novembra. Včeraj ob 3. popoldne sta se sestala senat in zbornica na svečano sejo. Predsednika obeh zbornic sta imela govore, nakar so govorili tudi vsi šefi strank.

Nato je bila seja v znak žalosti zaključena. V pondeljek bo parlament nadaljeval s svojim delom. Vsi šefi strank so izjavili rodbini svoje sožalje.

VINTILA BRATIANU SESTAVIL NOVO VLADO.

Bukarešta, 25. novembra. Na včerajšnji dopoldanski avdienci ministrskega sveta

pri regentskem svetu je podal minister financ Vintila Bratianu, brat predsednika vlade, demisijo celokupnega kabineta, ki jo je regentski svet sprejel. Takoj nato je poveril Vintili Bratianu sestavo nove vlade.

Vintila Bratianu je sestavil novo vlado iz samih starih ministrov in ni v vladi nobene izpremembe razen te, da je prevzel Vintila Bratianu poleg ministrstva financ tudi predsedništvo vlade. Vlada je takoj položila prisego, a sam Bratianu je posestil bolnega ministra zunanjih poslov Titulescu na njegovem domu, kjer ga je zaprisegel.

Ministrski svet se je takoj ob 8. uri zjutraj, ko je bil zaprisočen, sestel. Predsednik vlade Vintila Bratianu je imel kratek govor. Ministrski svet je sklenil, da se prenese Bratianovo truplo ob 11. dopoldne v palačo »Atene«, kjer bo izpostavljeno do nedelje. Truplo bodo nato prenesli na postajo, odkoder bo s posebnim vlakom odpravljen v Florico, kjer se nahaja rodbinska grobnica.

V znak žalosti je včeraj počivalo v vseh uradih delo in skoro na vseh hišah so bile razobešene zastave. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je bila tudi redigirana proklamacija, ki je bila izdana na narod. Do nedelje so zabranjene vse javne predstave in godba.

Ob 5. uri popoldne se je zopet sestel ministrski svet, da izdela program za Bratianov pogreb. Novi predsednik vlade Vintila Bratianu je pozval včeraj k sebi voditelje opozicije in jim izjavil, da bo tudi ta vlada z vsemi svojimi silami delala na to, da se prepreči povratek princa Karola in da bo v tem vprašanju postopala prav tako, kakor je postopala stara vlada.

PRINC KAROL ZAPUSTIL PARIZ.

Pariz, 25. novembra. Vest o odhodu princa Karola je izzvala veliko senzacijo. Smatra se, da se bo Karol proglašil za kralja. Politični krogi pa se drže v tem vprašanju zelo rezervirano.

Pariz, 25. novembra. Princ Karol je dobil predsinočnim okrog 10. obvestilo iz Bukarešte, da je slanje Bratianu zelo težko. Takoj je odredil, da naj bo vse pripravljeno za njegov odhod v Rumunijo. Ob 10.10 se je odpeljal Karol z vlakom iz Pariza. O tem so se zvedele tele poedinosli. Za časa Bratianove bolezni je dobival princ Karel dnevno nekoliko brzojav. Ker so zadnji telegrami najavljali katastrofo, je naročil, da mora biti vse pripravljeno za odhod. Po prejemu predsinočnega telegrama je zapustil Pariz.

POLITIČNE KOMBINACIJE PO SMRTI BRATIANU.

Bukarešta, 25. novembra. Vlada Vintila Bratianu se more smatrati za provizorno. V rumunskih političnih krogih se pričakuje vlada pod vodstvom Titulescu ali Duce. Čujejo se tduas ligeniatxeni koncentracijski vladi pod predsedstvom bivšega vrhovnega poveljnika rumunske vojske generala Perzana.

Vlada je za vsak slučaj ukrenila široke policijske in vojaške mere v celi državi. Direktorij narodne seljaške stranke ima stalne seje v stanovanju dr. Mania.

Bukarešta, 25. novembra. Ko se je doznalo za Bratianovo smrt, se je takoj sestel izvrševalni odbor Narodne seljaške stranke in diskutiral o vseh eventualnostih, ki bi mogle nastati. Šef stranke Maniu je bil ob 11.4 poklican pred regentski svet. Narodna seljaška stranka je slišala, da ji bo ponudeno sodelovanje v vladi. Za to eventualnost je sklenila, da to sodelovanje odkloni in da prevzame vlado edino sama in prevzame sama tudi odgovornost.

Ob 10. dopoldne je sprejel regentski svet Avarasca. Ob 11. in pol je sprejel Jorgo.

SOZALJE NASE VLADE.

Beograd, 25. novembra. O priliki Bratianove smrti je poslal Velja Vukičević brzojavko novemu predsedniku rumunske vlade Vintili Bratianu, v katerem izraža v imenu vlade in naroda SHS sožalje. Dr. Marinković je poslal ministru zunanjih poslov Titulescu telegram, poleg tega pa še novemu predsedniku vlade. Pomočnik dr. Marinkovića Stevo Pavlović je poslal v svojem imenu in v imenu svoje soproge privalno depešo gospe umrlega Bratianu, v kateri ji izraža sožalje.

Jonescu Bratianu je bil rojen l. 1864 kot sin znanega rumunskega državnika.

Joan Bratianu ml. je študiral v Parizu tehniko. Po dovršenih študijah je vstopil v službo pri državnih železnicah. Leta 1895 je bil izvoljen za poslanca, leta 1897 je postal prvi minister, leta 1910 je postal predsednik liberalne stranke, po padcu Demetra Sturdze pa ministrski predsednik. Kot tak je pridobil leta 1923 z orožjem od Bolgarije Dobružo.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, je pregovoril kralja Karla najprej, da se je izjavil za nevtralnost, pozneje pa je dosegel, da se je udeležila Romunija svetovne vojne na strani antante. Po polomu centralnih držav je dobila Rumunija Sedmograško, Bukovino, del Banata in Besarabijo. Bratianu je zahteval ves Banat. Ker ni uspel in ker tudi ni hotel podpisati mirovne pogodbe, je podal dne 12. septembra 1919 demisijo. Medtem ko so bile na krmlu druge vlade, je Bratianu liberalno stranko reorganiziral. Leta 1922, po padcu kabineta Take Jonescu mu je bila poverjena zopet sestava vlade. Ta njegova vlada je izvedla obsežne reforme državnopravne in upravne zakonodaje. Leta 1926 je morala Bratianova vlada zopet odstopiti. Dne 28. junija 1927 mu je poveril kralj ponovno sestavo vlade. To vlada se ima boriti z močno opozicijo narodno-kmetijske stranke pod vodstvom Jorgo.

ALBANIJA IZROČENA ITALIJI.

Rim, 25. novembra. Agenzia Stefani javlja, da je bila 22. t. m. v Tirani podpisana pogodba o definitivni vojaški zvezi med Italijo in Albanijo. V poročilu je rečeno, da bo ta pogodba registrirana pri Ligi narodov. Pogodba velja za dvajset let.

AHMED BEG SE BO PROGLASIL ZA KRALJA.

Atene, 25. novembra. Tukajšnji listi javljajo, da se pripravlja Ahmed beg Zogu za kralja Albanije 28. t. m., t. j. na dan obletnice proglasitve albanske nezavisnosti. Ta vest še ni potrjena, a se doznava, da ni brez podlage.

VAŽNA KONFENKA MED KOROSCEM IN VRKIČEVIĆEM.

Beograd, 25. novembra. Včeraj se je opazila dolga debata med predsednikom vlade in šefom SLS dr. Korošcem v sobi narodne skupščine.

SEJA ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Beograd, 25. novembra. Včeraj je bila seja zakonodajnega odbora za zakonski projekt o ustrojstvu sodišč. Pretresalo so se razne partije zakonskega načrta. Opozicija se je odločno protivila členu, s katerim se določa nestalnost sodnikov, proti sta bila tudi dr. Dukanac in dr. Lazza Marković.

Ko je Subotić videl tako situacijo, je izjavil, da iz tega ne »dela vprašanja« in da se ni sporazumel z vlado. Zato je to vprašanje ostalo odprto.

5. ZMAGA ALJEHINA.

Buenos Aires, 25. novembra. Včeraj se je končala 32. partija med Aljehinom in Capablanco z Aljehinovo zmago. Stanje je sedaj 5 : 3 v korist Aljehina. 24 partij je bilo remis.

Franjo Roš, učitelj na moški osm. šoli v Celju,
Ernest Jeran, učitelj v Ljubčani,
Franjo Segar, učitelj na Gomilski,
Vinko Živko, učitelj v Slov. Bistrici,
Drago Crnk, učitelj v Jarenini,
Štefan Blažič, učitelj v Št. Jurj uob Pesnici,
Joško Trobej, učitelj na mešč. šoli v Slovenj-
gradu,
Franjo Čiček, učitelj v Slivnici,
Maks Pivc, učitelj v Zalcu,
Janko Pogačnik, učitelj na mešč. šoli v Voj-
niku,
Vlado Klemenčič, učitelj v Vel. Nedelji.

Ernest Vranc, učitelj v Studencih, Vincenc Jenko, učitelj v Negovi, Franjo Razpotnik, učitelj v Grižah, Fortunat Turk, učitelj v Ormožu, Franc Bevc, učitelj v Šmarju, Dragotin Hasl, učitelj v Ptuj, Milan Megla, učitelj v St. Lenartu, Rado Resman, učitelj v Stogovcih, Franjo Seručar, učitelj v St. Jurju, Franc Weit, učitelj v Vel. Dolencih, Slavko Komac, učitelj na mešč. šoli v Ptuj, Zora Kuhar, učiteljica pri Sv. Duhu, Marija Seručar, učiteljica v Stranich, Josipina Nagelschmid-Herbst, učiteljica v Hajdini, Jožica Budinek, učiteljica v Mariboru na I. ž. osn. šoli, Ivana Dolenc, učiteljica v St. Ilju, Franja Predan-Mihelič, učiteljica v St. Andraž, Terezija Kočer-Bratina, učiteljica v Cankovi, Jožica Petelin, učiteljica v Sv. Barbari v Slov. gor., Marija Jugovič, učiteljica v Velenjah, Julija Mlakar, učiteljica v Beltincih, Angela Rott, učiteljica v Konjicah, Alga Rakoša, učiteljica v Lajteršberg-Krčevini, Vida Rudolf, učiteljica v Konjicah, Berta Plevčak, učiteljica v Dobrni.

»ZENSKI POKRET«.

20. številka prinaša zopet zelo zanimivo vsebino. Uvodnik »Da se razumemo« je potreben in jasn odgovor bolgarskemu »ženskemu glasu«. Dobrodošel bo vsem ženskam, ki se zavedajo svojih višjih pravic članek Milene Atanaškovice o ženski volilni pravici. O uspehih ženskega javnega dela govori zgovorno biografija Lužiške Srbkinje Mine Vithoje in Ukrajinke Olge Kobiljanke. Potrebno so tudi besede o zapostavljanju učiteljic. Nad vse zanimiva sta pa članek »K vprašanju o odpravi ploda« in referat o Stöckerjevi knjigi: »Ljubezen«. S pridom bo vsak slovenska žena čitala ta dva referata. Poleg krajših stvari zaključuje številko referat o življenju in družabnem položaju muslimanske žene.

»Ženski pokret« je dobro urejevan in na visoki idejni višini. Toda kako reprezentativen bi mogel biti, če bi se naše žene malo bolj zavedale svojih dolžnosti. In še eno vprašanje: Kako pa kaj podpira »Ženski pokret« naša ženska akademska omladina Z.

STANISLAV PRZYBYSZEWSKI UMRL.

Iz Varšave prihaja vest, da je umrl tam včeraj poljski pesnik Przybyszewski. V generaciji poljskih pesnikov, ki se je nahajala v začetku tega stoletja na višku literarnega udejstvovanja mogoče ni nobenega drugega, ki bi bil imel na vsebino in smer poljske umetnosti tako velik vpliv ko Przybyszewski.

Przybyszewski je bil rojen leta 1868 v malem mestecu Inowrocławu. Po absolviranju srednješolskih študijah je prišel, poln malnolične pocije svoje domovine leta 1889 v Berlin, da bi študiral na slavni charlottenburški politehniški arhitekturo. V Berlinu, kjer je bila takrat nordijska poezija posebno v modi, je prišel takoj v literarne kroge. Sprito svojega močnega pesniškega temperamenta, sprito svojega samoniklega svetovnega naziranja in sprito svojega ognjevitga navdušenja za umetnost si je pridobil v krogih najmlajših protagonistov nemške poezije prav hitro velik ugled. Dehmel in Schaf sta štela med njegove najintimnejše prijatelje in bil je čas, ko je stavila nemška literarna javnost v Poljaka Przybyszewski-a, ki je izdal prva svoja dela v nemščini, največje nade. Hitro drug za drugim so iztečaj predvsem njegove študije: »Zur Psychologie des Individuums«, »Schopenhauer und Nietzsche«, »Olaf Hansen«, katerim so sledili pozneje pesnitve v prozi kot »Totenmesse«, »Vigilienz«, »Home sapiens«, »De profundis«, »Die Satanskinder« id.

Leta 1895 je zapustil Berlin ter se naselil po večletnem potovanju po Evropi (Skandinavija, Paris, Španija), leta 1898 v Krakovu, kjer je postal spiritus agens poljskega literarnega pokreta. Bil je neverjetno produktiven, kar pa ni bilo njegovemu umetniškemu razvoju niti najmanj v kvar.

Spočetka ga niso razumeli in bil je oso-

vražen, končno pa si je priboril, posebno s svojimi gledališkimi komadi priznanje najširših krogov. Med najbolj znana gledališka dela spadajo: »Zlato runo«, »Gostje« in »Matic«. Po večletnem bivanju na Poljskem se je povrnil v Nemčijo. Tam se je literarna smer medtem izpremenila. Przybyszewski ni bil pozabljen, vendar pa ni štel že davno več med voditelje.

SPORT.

Amerikanski zamorski bokser Tiger Flowers, ki je nedavno umrl, je zapustil svojemu dediču čedno vsoto 100.000 dolarjev.

Spartakijada kot protiprireditve olimpijade se bo vršila v sovjetski Rusiji meseca aprila leta 1928; v zvezi z njo se bo vršila zimska spartakijada meseca februarja. Ta zvezna prireditve za telesne vaje naj pokaže pridobitve strokovnih organizacij na polju telesnih vaj ter pripravljenost sportnih organizacij za deželno brambo. Torej sport v službi militarizma.

Posebni vlak v Amsterdam. V Amsterdamu se je na predlog avstrijskega delegata sklenilo, da se bo z Dunaja dne 25. julija odpeljal poseben vlak k olimpijskim igram v Amsterdam, ki bo poleg avstrijskih atletov vozil tudi atlete balkanskih držav.

Nov plavalni rekord Weismüllerja. Znani amerikanski plavalec Weismüller je v Syrakusu (Amerika) preplaval 300 m v svetovno-rekordnem času 3 min. 3,5 sek.

BORZE

dne 24. novembra 1927.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.555 — 13.585 (13.57), Curih 1094 — 1097 (1095), Dunaj 7.9975 do 8.0275 (8.0125), London 276.6 — 277.4 (277), Newyork 56.64 — 56.84 (56.74), Praga 168.05 do 168.85 (168.45), Trst 307.75 — 309.75 (308.75).

Zagreb. Amsterdam 22.94 — 23, Dunaj 7.9925 — 8.0275, Berlin 13.555 — 13.585, London 276.6 — 277.4, Newyork 56.64 do 56.84, Praga 168.05 — 168.85, Trst 308.10 do 310.10, Curih 1094 — 1097; ameriški dolar 56.2 — 56.4.

Curih. Beograd 9.18, Berlin 123.825, Newyork 518.50, London 25.28625, Pariz 20.385, Milan 88.295, Praga 15.37, Budimpešta 90.775, Bukarešta 3.20, Dunaj 73.075.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljublj. kreditna 130 — 0, Praštediona 890 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Strojne 0 — 80, Vevče 138 — 0, Ruše 280 — 295, Stavbna 56 — 0.

Ljubljanska blagovna borza. Les: Zaključni bil 1 vagon frizov hrastovih, I, II, večina I-a, povezanih v zvezke, od 4—10 cm in od 20—25 cm, fco vagon meja po 1100. — Deželni pridelki: Zaključek ni bilo. Nudi se pšenica (78/79 kg, 2%, proptna slov. post., plač. 30 dni); baška po 342.5 do 345, sremška po 340.5—342.5, slavonska po 337.5—340; turščica (slov. post., plač. 30 dni, navadna vozina); baška, stara, promptna po 275.5, baška, umetno sušena po 265, baška, nova, času prim. suha, s kakovostno garancijo, promptna po 240, za december po 250, za januar po 252.5, za februar po 265, za mare po 275. Po mlevski tarifi so cene 4.50—5 Din nižje.

MORILEC CARKE RODBINE BELOBORODOV LINCAN.

Kot poročajo moskovski listi, je dohitela morilec carske rodbine Beloborodova sedaj tudi usoda. Bil je v Jakaterinoslavu lincan. Par tednov pred pričetkom moskovskih oktoberških slavnosti so poslali voditelji opozicije Beloborodova v Jakaterinoslav, da bi vršil tam propagando zoper vlado.

Sovjetska vlada je to po naključju zvedela. Poslala je v Jakaterinoslav par agentov-provokaterjev, ki so imeli nalog Beloborodova opazovati pri vsakem koraku ter preprečiti nameravano akcijo zoper vlado za vsako ceno. Na nekem shodu so provocirali agente Stalinove vlade škandal, ki je končal z velikim pretepom. Med kravalom so agenti-provokaterji Beloborodova do krvi pretepli. Končno so jim ga njegovi pristaši iztrgali s težavo iz rok ter ga dali prepeljati v bolnico. Njegovo stanje je tako opasno, da zdravniki dvomijo, da bi ostal pri življenju.

Nja Erenburg:

90

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(iz ruščine prevedel S. L.)

Dobra ura je pretekla, predno je šla naprej. Šla je, kakor hitro se je spomnila, da mora biti močna. Najela si je sobico v malem prenočišču. Sobica je bila prav taka, kakor one v hotelu na ulici Odesa. Ker pa zdaj z njo ni bilo Andreja, se sobica ni spremenila v čarobni dvorec, ampak je ostala ubog, umazan breg. Jeanne vso noč ni spala. V sosednji sobi so prepevali ciganske romance. Jeanne je ležala vznak s sklenjenimi rokami. Zdelo se ji je, da čuti med dlanmi roko Andreja in da je Andrejeva roka čudno, strahno mrzla. Od strahu je zakričala. Proti jutra je zaspala. V mrzličnem težkem snu je roka med njenimi dlanmi oživela in jo laskala. Takrat pa se je zgodilo nekaj strašnega: v vsakih njenih snajah se je Andrej spreminjal v Halibjeva in Jeanne ni nikdar vedela, pri kom je. Nekdo jo je božal in objemal. Vsa v potu je spet zakričala.

Nato je prišlo jutro. Jeanne je prešela denar. Preračunala je, da ga ima za dva tedna dovolj, če ne bo obedovala. Šla je na ulico, kjer si je kupila žemljo. Potem je nšla v upravo časopisa oglaš: »Iščem prepisovanje ali drugo delo. Znam francosko in rusko. Gostilna »Krim«, Roždestvenski bulvar, 18. J. Ney.« V svoji sobi je preživela

še štiri dni. Čakala je na kak poziv in glodala skorje. Po dnevi je tudi pisala Andreju, ponoči je pa jokala. Peti dan je dobila pismo: »Prosimo, da se javite v Gozdni Trust, od treh do štirih, k tovarišu Neichensonu. In tedaj se je Jeanne prvič nasmehnila, odkar je zapustila Pariz.

Spoštovani magnat Gozdnega Trusta, tovariš, državljani, za lesne trgovce, za ženo in za lakaje »Empir«-a po gospod Neichenson je že pred dobrim tednom prejel pismo Halibjeva. Nad pismom je dolgo premišljeval. Videl je takej, da se deli v dva dela, v prošnjo in v obljube. Neichenson sploh ni priznaval prošnje brez obljub. Te si lahko dovoljujejo samo berači, pa še ti izginjajo s pomočjo milice z moskovskih ulic. Vsi drugi ljudje pa morajo tudi kaj obljubiti, ko prosijo. In če bi Halibjev svojo prošnjo glede neke škodljive in opasne osebe zaključil s piko, bi jo Neichenson gotovo vrnil v koš, kakor je metal v koš prošnje in pritožbe naivnih provincijalcev, ki so v svojih pismih razkrivali zlorabe njemu podrejenih organov. Halibjev je pa predobro poznal srce svojega najboljšega prijatelja. Zato ni zastojal napisal pet ali šest vrstic glede svojega prihoda v Moskvo, kot predstavnik belgijske trdnice radi koncesij. Ko je Neichenson pismo dobro premislil, je poslal slugo v informacijski urad, naj zve naslov gotove osebe. Jeanne-e pa takrat še ni bilo v Moskvi. Čez nekaj dni je pa Neichen-

son opazil v »Izvestjah« mal oglas. Priimek Ney je prijetno pobožal njegov mali nasek. Ta priimek ga je že vezal z bodočimi tehničnimi koncesijami belgijski trdnici.

V četrti uri je bilo vse urejeno. Neichenson je Jeanne-i predložil gotovo službo. Res, da precej daleč od Moskve, v divjini, v volgodski guberniji, zato pa s krasnimi pogoji. Šla bo na kulturno delo v kmečko šolo. Ljudje so tam prijazni. Pot ji bo plačana. Skratka... Na njeno vprašanje, če lahko poljubno zapusti službo in se vrne v Moskvo, je Neichenson kar ni hotel razumeti. Seveda, kadar bo hotela! Zdej ni več devetnajsto leto! Železnice vozijo redno! Jeanne se je zaupljivo zahvaljevala. Dobro, jutri bo že odšla na svoje mesto.

Takoj po odhodu Jeanne-e je Neichenson napisal pismo svojemu zastopniku nekemu Kabotinskemu in mu je kratko in jedrnat narečil, da mora novo uradnice brezpogojno zadržati na svojem sektorju, ker bi v Moskvi bila samo za napotje dostojnim ljudem. Vse drugo pa je zavisno od prevdarka samega Kabotinskega.

S Kabotinskim Neichenson ni bil preuljuden. Ta delavni slepar in podkupljivec, ki je že štirikrat sedel v gubernski jetnišnici, pa se vsakokrat iz nje srečno in čisto rešil, je bil popolnoma v rokah Neichensona. Kabotinski je bil eden izmed tistih ljudi, ki so v gozdovih pomagali Neichensonu, da je ta v

udobnem kabinetu spreminjal tako neužitno stvar, kakor je les, v delikatno prekajeno jestrino hotela »Empire«.

Ko je Neichenson vse to opravil, se je podal domov. Čeprav so bili obedi v »Empiru« izvrstni, se niso smeli niti primerjati s proizvod kuhinjske navdahnjenosti gospe Neichenson. Še v mračnih dneh vojnega komunizma so spravili na olju praženi vlivanci Halibjeva skoraj ob pamet, zato je bila zdaj miza magnata sovjetskega trusta res tako obložena, da se je šibila. Kakšne paštete! In purančki! Neichenson je ves ginen jedel puranovo bedro in ko ga je pojedel, se je trepal po kolenih z zalitimi kratkimi prsti, ki so po svoji snovi spominjali na neživo puranovo meso. Bil je srečen. V življenju je imel uspeh. Bil je bolj pameten, ko pa Halibjev. Ni mu bilo treba bežati, ni mu bilo treba trpeti na potovanju in ne zapuščati svojega udebnega gnezda. Res, da je štiri leta sedel in si ni upal dihati od straha, zato je pa presedel revolucijo. Njegova žena se zdaj oblači v dragoceno krzno. Njegova hči Riva ima zasebnega učitelja za angleščino še drugega za delkrovoško telovadbo. Neichenson je res rečen. Malokdo si tako lahko privoščiti takega purančka! Samo Rivočka ga skrbi. Zakaj tako malo je? Moral se bo pogovoriti z zdravnikom. Mogoče čita kake neprimerne knjige? Ali pa se bo morala cmečiti? Mogoče ji pa nagaja želodec?

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. Telefon Štev. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

Čarinsko posredniški in špedicijski bureau

GROM

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brojevalnik: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakov.

Obeležja vse v te stroke spadajo pošte najhitreje in pod kulturnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. L. za čezpreno pošiljke.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Globoko poirni sporočamo prijateljem in znancem, da je danes, dne 24. novembra 1927, opoldne, v 74 letu svoje dobe in svojega težkega življenja, preminula po dolgem trpljenju naša preljuba mamica in stara mamica, gospa

Tekla Hubadova roj. Schönwetter

vdova po c. kr. dvornem svetniku in deželnem šolskem nadzorniku.

Pogreb nepozabljene nam predobro rajnice bo v soboto, dne 26. t. m. ob pol 4. uri popoldne s stanovanja, Längarjeva ulica št. 1. Prosimo zgolj tihega sožalovanja.

V Ljubljani, dne 24. novembra 1927.

THÉA, omož. ZARNIKOVA, hči; DR. FRANC HUBAD, advokat, sin; JUTA, NIKOLAJ, vnuka; DR. MILJUTIN ZARNIK, magistratni direktor, zet; PROF. MATEJ HUBAD, direktor konservatorija, svak.

Inserati v »Narodnem dnevniku« imajo velik uspeh!

Oglašujte v Narodnem Dnevniku.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debele tiskane pa Din 1.—

Gospodilčna

vešča vseh pisarniških delišče službe. Gre tudi eder do dva meseca brezplačno. Cenjene ponudbe prosimo na upravo lista pod »Maj«.

Drva - čebin

Woltova 1/II. - Telef. 2088

Kupi se

Planinski Vestnik št. 1. XVIII. letnik 1912. Ponuditi v upravi lista.